

MAGYAR



KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,
2000. június 16.,
péntek

58. szám

Ára: 110,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
30/2000. (VI. 16.) FVM r.	Az aszálykárók enyhítését szolgáló öntözővíz használat 2000. évi támogatásáról 3358
13/2000. (VI. 16.) OM r.	A felsőoktatási normatív kutatástámogatás felosztásáról és felhasználásáról szóló 6/1997. (II. 12.) MKM rendelet módosításáról 3358
52/2000. (VI. 16.) OGY h.	Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 39/1998. (VI. 29.) OGY határozat módosításáról 3359
53/2000. (VI. 16.) OGY h.	Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának és általános helyettesének tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról . 3359
54/2000. (VI. 16.) OGY h.	Az adatvédelmi biztos beszámolójának elfogadásáról 3359
55/2000. (VI. 16.) OGY h.	A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról 3360
56/2000. (VI. 16.) OGY h.	A Magyar Köztársaság Kormánya, az Albán Köztársaság Kormánya, a Bosznia-Hercegovinai Köztársaság Minisztertanácsa, a Németországi Szövetségi Köztársaság Kormánya, az Olasz Köztársaság Kormánya, a Horvát Köztársaság Kormánya, az Osztrák Szövetségi Kormány, a Svájci Szövetségi Tanács és a Szlovén Köztársaság Kormánya között a kiutazásra kötelezett jugoszláv állampolgárok átutazásának engedélyezéséről szóló, Berlinben, 2000. március 21-én aláírt Megállapodás megerősítéséről 3360
57/2000. (VI. 16.) OGY h.	A Helyi Önkormányzatok Napja megünnepléséről 3360
58/2000. (VI. 16.) OGY h.	A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapjáról 3360
59/2000. (VI. 16.) OGY h.	A Szamos és a Tisza folyót ért cianid és nehézfém szennyezés okozta ökológiai szükséghelyzet orvoslására 3361
19/2000. (VI. 16.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 3361
20/2000. (VI. 16.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 3363
21/2000. (VI. 16.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 3366

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 30/2000. (VI. 16.) FVM rendelete

az aszálykárok enyhítését szolgáló öntözővíz használat 2000. évi támogatásáról

A Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetéséről szóló 1999. évi CXXV. törvény 91. §-a (3) bekezdésének *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) Az aszálykárok megelőzése, illetve enyhítése érdekében az öntözéses termelés költségeinek részbeni megtérítésére támogatás vehető igénybe.

(2) Támogatásban az a mezőgazdasági termelő részesülhet, aki megfelel az agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről szóló 273/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet 3. §-ának (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek, és

a) 2000. évre érvényes vízjogi, öntözési üzemeltetési engedéllyel rendelkezik, vagy a támogatás kérelmezéséig ideiglenes vízjogi engedély iránti kérelmet nyújtott be a területileg illetékes Vízügyi Igazgatósághoz, továbbá

b) támogatási iránti kérelmét a területileg illetékes megyei földművelésügyi hivatalhoz vagy falugazdászhoz benyújtotta.

2. §

A támogatás mértéke a rendelet hatálybalépését követően kiöntözött víz után 10 Ft/köbméter. A támogatás alapjául figyelembe vett vízmennyiség nem haladhatja meg hektáronként

a) kalászos növények esetén a 200 köbmétert,

b) egyéb szántóföldi növényeknél — beleértve a vetőmagtermelést is — a 400 köbmétert,

c) szántóföldi kertészeti növényeknél és az ültetvényeknél — beleértve a szaporítóanyag előállítását is — a 600 köbmétert.

3. §

A támogatás igénybevételének jogosultságát, valamint az öntözővíz tényleges felhasználását az illetékes falugazdász, a 2. §-ban meghatározott vízmennyiséget pedig a területileg illetékes Vízügyi Igazgatóság igazolja.

4. §

A 3. §-ban meghatározott igazolások alapján a területileg illetékes megyei földművelésügyi hivatal a kérelmezőknek támogatási engedélyt ad ki, melyben meghatározza az igényelhető támogatás összegét.

5. §

(1) A támogatás a támogatási engedély alapján a területileg illetékes adóhatóságtól igényelhető. A támogatási igényeket legkésőbb 2000. október 15-ig lehet az adóhatósághoz benyújtani.

(2) A támogatást a 10032000-01905623 számú APEH Földalapú növénytermelési támogatása folyósítási számláról kell teljesíteni.

6. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, azzal, hogy 2000. november 1-jén hatályát veszti.

Dr. Torgyán József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Az oktatási miniszter 13/2000. (VI. 16.) OM rendelete

a felsőoktatási normatív kutatástámogatás felosztásáról és felhasználásáról szóló 6/1997. (II. 12.) MKM rendelet módosításáról

Az oktatási miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/1998. (IX. 30.) Korm. rendelet 6. §-a (1) bekezdésének *c*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a felsőoktatási normatív kutatástámogatás felosztásáról és felhasználásáról szóló, többször módosított 6/1997. (II. 12.) MKM rendeletet (a továbbiakban: R.) a következők szerint módosítom:

1. §

Az R. 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § A rendelet hatálya — a katonai, valamint a rendvédelmi felsőoktatási intézmények kivételével — a felsőoktatási intézményekre (a továbbiakban: intézmények) terjed ki.”

2. §

Az R. 2. §-a (1) bekezdésének bevezető része helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az intézmények tudományos, illetőleg művészeti tevékenységének támogatására szolgáló, az Ftv. 9/E. §

(1) bekezdése alapján az éves központi költségvetésben meghatározott kutatási előirányzat legalább felét (a továbbiakban: normatív kutatástámogatás) az intézmények kutatási és fejlesztési tevékenységére vonatkozó alábbi teljesítményi mutatók arányában kell felosztani:”

3. §

Az R. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § Az intézményi normatív kutatástámogatás elosztása és felhasználása az intézmény által, az Ftv. figyelembevételével kidolgozott elvek, célkitűzések, kutatási és fejlesztési stratégia megvalósítását elősegítő, a szervezeti és működési szabályzat mellékletét képező intézményi szabályzat szerint történik.”

4. §

Az R. 8. §-ának bevezető része helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. § Az intézményi normatív kutatástámogatás a következő megkötésekkel használható fel:”

5. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

(2) Ezzel egyidejűleg az R. 4., 5. és 10. §-a hatályát veszti.

Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter

III. rész HATÁROZATOK

Az Országgyűlés határozatai

Az Országgyűlés 52/2000. (VI. 16.) OGY határozata

az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról,
tisztviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló
39/1998. (VI. 29.) OGY határozat módosításáról*

Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 39/1998. (VI. 29.) OGY határozat a következők szerint módosul:

* A határozatot az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

Az Országgyűlés

a Környezetvédelmi bizottságba

Szabó Imre helyett

Bajor Tibort,

a Területfejlesztési bizottságba

Iváncsik Imre helyett

Fodor Sándort

a bizottság tagjává

megválasztja.

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Kapronczai Mihály s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Molnár Róbert s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 53/2000. (VI. 16.) OGY határozata

az állampolgári jogok országgyűlési biztosának és
általános helyettesének tevékenységéről szóló beszámoló
elfogadásáról*

Az Országgyűlés az állampolgári jogok országgyűlési
biztosának és általános helyettesének tevékenységéről szóló
beszámolót elfogadja.

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Kapronczai Mihály s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szabó Erika s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 54/2000. (VI. 16.) OGY határozata

az adatvédelmi biztos beszámolójának elfogadásáról**

Az Országgyűlés az adatvédelmi biztos tevékenységéről
szóló beszámolót elfogadja.

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Kapronczai Mihály s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szabó Erika s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

* A határozatot az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

**Az Országgyűlés
55/2000. (VI. 16.) OGY
határozata**

**a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési
biztosának tevékenységéről szóló beszámoló
elfogadásáról***

Az Országgyűlés a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának tevékenységéről szóló beszámolót elfogadja.

*Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke*

*Kapronczai Mihály s. k.,
az Országgyűlés jegyzője* *Dr. Szabó Erika s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

**Az Országgyűlés
56/2000. (VI. 16.) OGY
határozata**

**a Magyar Köztársaság Kormánya, az Albán Köztársaság
Kormánya, a Bosznia-Hercegovinai Köztársaság
Minisztertanácsa, a Németországi Szövetségi
Köztársaság Kormánya, az Olasz Köztársaság
Kormánya, a Horvát Köztársaság Kormánya, az Osztrák
Szövetségi Kormány, a Svájci Szövetségi Tanács és a
Szlovén Köztársaság Kormánya között a kiutazásra
kötelezett jugoszláv állampolgárok átutazásának
engedélyezéséről szóló, Berlinben, 2000. március 21-én
aláírt Megállapodás megerősítéséről****

Az Országgyűlés

1. megerősíti a Magyar Köztársaság Kormánya, az Albán Köztársaság Kormánya, a Bosznia-Hercegovinai Köztársaság Minisztertanácsa, a Németországi Szövetségi Köztársaság Kormánya, az Olasz Köztársaság Kormánya, a Horvát Köztársaság Kormánya, az Osztrák Szövetségi Kormány, a Svájci Szövetségi Tanács és a Szlovén Köztársaság Kormánya között a kiutazásra kötelezett jugoszláv állampolgárok átutazásának engedélyezéséről szóló, Berlinben, 2000. március 21-én aláírt Megállapodást;

2. felkéri a köztársasági elnököt a megerősítésről szóló okirat kiállítására;

3. felkéri a külügyminisztert, hogy a megerősítésről diplomáciai úton tájékoztassa a Megállapodás letétmentéséről, a Németországi Szövetségi Köztársaságot.

*Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke*

*Kapronczai Mihály s. k.,
az Országgyűlés jegyzője* *Dr. Szabó Erika s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

* A határozatot az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

**Az Országgyűlés
57/2000. (VI. 16.) OGY
határozata**

a Helyi Önkormányzatok Napja megünnepléséről*

Az Országgyűlés a helyi önkormányzati rendszer létrejöttének tizedik évfordulója tiszteletére szeptember 30-át, az első helyhatósági választások napját a Helyi Önkormányzatok Napjává nyilvánítja.

Az Országgyűlés felhívja az önkormányzatokat, az érdekképviselőket, szakmai szervezeteket, és egyúttal felkéri a polgárokat, hogy a 10. évfordulón, illetve ettől kezdődően ezen az emléknapon közösen, méltó keretek között emlékezzenek meg a demokratikus jogállam kiépülésének e meghatározó, jeles eseményéről.

*Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke*

*Kapronczai Mihály s. k.,
az Országgyűlés jegyzője* *Molnár Róbert s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

**Az Országgyűlés
58/2000. (VI. 16.) OGY
határozata**

a kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapijáról**

1. Az Országgyűlés

a) szükségesnek tartja, hogy a kommunista diktatúrák áldozatairól történő megemlékezésnek minden évben emléknapi legyen a középfokú oktatási intézményekben;

b) javasolja az emléknapi dátumául február 25-ét;

c) felkéri a Kormányt, hogy megfelelő egyeztetések után 2000. május 31-ig hozza meg intézkedéseit az emléknapi középfokú oktatási intézményekben történő bevezetésére.

2. E határozat a közzététele napján lép hatályba.

*Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke*

*Kapronczai Mihály s. k.,
az Országgyűlés jegyzője* *Dr. Szabó Erika s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

* A határozatot az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

Az Országgyűlés 59/2000. (VI. 16.) OGY határozata

a Szamos és a Tisza folyót ért cianid és nehézfém szennyezés okozta ökológiai szükséghelyzet orvoslására*

A Magyar Köztársaság Országgyűlése Magyarország környezeti és természeti állapotának javításáért, természeti értékeinek megőrzéséért érzett felelősségétől vezérelve áttekintette a Szamos és a Tisza folyók romániai eredetű cianid és nehézfém szennyezésének ökológiai, egészségügyi és gazdasági következményeit, és a kialakult rendkívül súlyos helyzet orvoslása érdekében az alábbi határozatot hozza:

1. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy dolgozzon ki a Szamos és a Tisza folyók cianid és nehézfém szennyezése által okozott vízszennyezés mértékének, környezeti és környezet-egészségügyi hatásainak, a biológiai sokféleségben bekövetkezett károsodásoknak a felmérését, nyomon követését, levonulásának és utóhatásainak regisztrálását szolgáló, tudományos igényű monitoring programot, továbbá mérje fel a ténylegesen bekövetkezett környezeti, környezet-egészségügyi, természeti károkat, továbbá a gazdálkodókat és a lakosságot ért károkat.

2. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy a környezetállapot vizsgálata, regisztrálása és a bekövetkezett környezeti és természeti károk felmérése alapján a természetes regenerálódás figyelembevételével dolgozzon ki programot, az okozott környezetszennyezés és a természeti károk felszámolására, a természeti állapot helyreállítására.

3. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy vizsgálja meg a Szamos és a Tisza folyók szennyezéssel érintett szakaszainak katasztrófasújtotta területté nyilvánítását.

4. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy vizsgálja meg a szomszédos országok viszonylatában a kidolgozás alatt álló vagy módosítást igénylő kétoldalú nemzetközi környezet- és természetvédelmi, valamint vízügyi egyezményeket, és más kétoldalú megállapodásokkal összehasonlítva törekedjen azok olyan tartalmú módosítására, hogy az érintett államok felelősséget vállaljanak mindazon környezeti károk megtérítéséért, melyeket a területükön lévő szennyező források határon áterjedve más állam környezetében okoznak.

5. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy kezdeményezzen két- és többoldalú tárgyalásokat a szomszédos országokkal a határokon áterjedő szennyezések feltérképezésére és a potenciális veszélyforrások kiküszöbölésére fordítható európai uniós és egyéb nemzetközi finanszírozási lehetőségek igénybevételéhez szükséges közös programok kidolgozására.

6. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy Magyarország sajátos természetföldrajzi adottságaiból adódóan dolgozzon ki a Nemzeti Környezetvédelmi Programba illeszkedő katasztrófa megelőzési programot a hasonló környezeti és természeti katasztrófák megakadályozása érdekében, és építsen ki olyan mérő-, megfigyelő és jelzőrendszert, amely a határokon jelentkező szennyeződések különböző fajtáit időben jelzi.

7. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvénnyel összhangban biztosítsa — szükség szerint az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvénynek megfelelő átcsoportosításokkal is — a szennyeződéssel kapcsolatos feladatok megvalósítását szolgáló pénzeszközöket a központi költségvetés forrásaiból.

8. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy 2000. december 31-ig dolgozza ki Szolnok város — mint a tiszai szennyezésben leginkább érintett és veszélyeztetett település — biztonságos ivóvízellátását, megfelelő, tartalék ivóvízbázis kialakításával.

9. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy az 1—8. pontokban meghatározottak végrehajtása érdekében tett intézkedéseiről évente számoljon be az Országgyűlésnek.

10. Az Országgyűlés — a Vizes Élőhelyek Világnapjához is kapcsolódva — február 1-jét, a szennyezett víztömeg Magyarországra történő bejutásának napját, a Tisza Élővilágának Emléknapjává nyilvánítja.

11. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Kapronczai Mihály s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szabó Erika s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 19/2000. (VI. 16.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti szabályozás törvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére előterjesztett kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Kömlőd Község Képviselő-testületének az élmezési nyersanyagor-

* A határozatot az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

mákról, a munkahelyi étkeztetés fő szabályairól, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 2/1996. (III. 19.) sz. rendelete 3. § (1) bekezdésének „illetve meghatározott körben köteles” szövegrésze, (2) bekezdése, valamint (5) bekezdésének harmadik francia bekezdése alkotmányellenes, ezért azokat megsemmisíti.

A 3. § (1) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban: „Közalkalmazotti és köztisztviselői jogviszonyban álló dolgozó jogosult az étkezés (ebéd) igénybevételére.”

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Komárom-Esztergom Megye Közigazgatási Hivatalának vezetője Kömlőd Község Képviselő-testületének az étkeztetési nyersanyagnormákról, a munkahelyi étkeztetés fő szabályairól, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 2/1996. (III. 19.) sz. rendelete (a továbbiakban: Ör.) 3. § (1) és (2) bekezdése törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte, miután az általa lefolytatott törvényességi ellenőrzés eredményeképpen megtett törvényességi észrevételét az önkormányzat képviselő-testülete nem fogadta el.

A közigazgatási hivatal vezetője törvénysértőnek tartja, hogy az Ör. 3. § (1) és (2) bekezdése egyes közalkalmazottak számára a munkahelyi étkezés kötelező igénybevételét írja elő. Álláspontja szerint az intézményi dolgozók kötelező étkezésének elrendelése esetében a képviselő-testület nem illeti meg rendeletalkotási jogkör. Törvény ilyen tartalmú felhatalmazást nem adott, és a közalkalmazotti jogviszony tartalmát kitevő kötelezettségek szabályozása nem tartozik a törvény által nem rendezett, helyi társadalmi viszonyok közé. A közigazgatási hivatal vezetője szerint az intézményi dolgozók jogi kötelezései magasabb szintű jogszabályokban rendezettek, ezért helyi rendeletben nem lehet számukra előírni a munkahelyi étkeztetés kötelező igénybevételét. A támadott rendelkezések — a kezdeményezés szerint — ellentétesek a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 16. § (1) bekezdésével, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 115/A. §-ával, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 39. § (2) bekezdésével.

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy a kötelező étkeztetéssel kapcsolatos szabályt tartalmaz az Ör. 3. § (5) bekezdése is, amely az étkeztetésért fizetendő térítési díjakat határozza meg. Mivel ez a rendelkezés szoros összefüggésben áll a támadott jogszabályi előírásokkal, az Alkotmánybíróság — a jogbiztonság érdekében — kiterjesztette vizsgálatát a 3. § (5) bekezdésére is.

2. Az Alkotmány érintett rendelkezései a következők:
44/A. § (1) A helyi képviselő-testület:

a) önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz és igazgat, döntése kizárólag törvényességi okból vizsgálható felül,

(2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.

Az Ör. vizsgált rendelkezései a következőket tartalmazzák:

3. § (1) Közalkalmazotti és köztisztviselői jogviszonyban álló dolgozó jogosult, illetve meghatározott körben köteles az étkezés (ebéd) igénybevételére.

(2) Az ebédet kötelezően igénybevevők köre:

a) a konyhaszemélyzethez tartozó dolgozók (szakács, konyhalány)

b) az étkeztetés vezetésével járó teendőket ellátó dolgozó (étkeztetésvezető)

c) az óvodai és napközi otthon minden dolgozója.

(5) Az étkezésért térítési díjat kell fizetni az alábbiak szerint:

(...)

[harmadik francia bekezdés] kötelező étkező dolgozók
129 Ft áfával/ebéd

(...)

II.

Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.

A helyi önkormányzatok jogalkotási hatáskörét az Alkotmány és az Ötv. határozza meg. Az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének a) pontja a helyi önkormányzatok alapjogai között rendelkezik arról, hogy önkormányzati ügyekben a képviselő-testület önállóan szabályoz és igazgat. A (2) bekezdés alapján a képviselő-testület jogosult feladatkörében — magasabb szintű jogszabállyal nem ellentétes — rendeletet alkotni. Az Alkotmánybíróság a 17/1998. (V. 13.) AB határozatában megállapította: „Ha (...) helyi közügyről van szó, az önkormányzati testület közvetlenül az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében — külön törvényi felhatalmazás hiányában is — jogosult az országos szintű szabályozással nem ellentétes, ahhoz képest kiegészítő jellegű helyi jogalkotásra.” (ABH 1998. 155.) Az Ötv. 16. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására alkothat önkormányzati rendeletet.

Az Ör. preambuluma szerint az önkormányzat képviselő-testülete az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 71. § (2) bekezdésére, valamint az Sztv. 92. § (1) bekezdésére és 115. §-ára hivatkozással alkotta meg rendeletét az étkeztetési nyersanyagnormákról, a munkahelyi étkeztetés fő szabályairól, valamint a fizetendő térítési díjakról.

Az Áht. 71. § (2) bekezdése kimondja: „A polgármester a költségvetési rendeletervezet benyújtásakor előterjeszti azokat a rendeletervezeteket is, amelyek a javasolt előirányzatokat megalapozzák, bemutatja a többéves elkötelezettséggel járó kiadási tételek későbbi évekre vonatkozó

kihátasait.” Ez a rendelkezés nem minősíthető önkormányzati szabályozásra adott felhatalmazásnak, az Ör. és az Áht. hivatkozott szabályai között — e tekintetben — nincs értékelhető összefüggés.

Az Sztv. 92. § (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „[A] helyi önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról rendeletet alkot.” Ezzel összefüggésben az Sztv. 114—119. §-ai a személyes gondoskodást nyújtó ellátások térítési díjának megfizetésére vonatkozó szabályokat állapítanak meg. Az Ör. 1. § (1) bekezdése alapján a rendelet hatálya kiterjed az önkormányzat által fenntartott nevelési, oktatási intézmények, a Polgármesteri Hivatal, a Háziorvosi Szolgálat, a Védőnői Szolgálat és a Művelődési Otthon dolgozóira. Emellett a (2) bekezdés alapján a „rendelet 4. §-ának hatálya kiterjed a községi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézményekben tanulói jogviszonnyal rendelkező személyekre, akik a személyes gondoskodás körébe tartozó ellátásban részesülnek.”

Az Ör. 3. § (2) bekezdése szerint a konyhaszemélyzethez tartozó dolgozók (szakács, konyhalány), az élelmezés vezetésével járó teendőket ellátó dolgozó (élelmezésvezető), valamint az óvodai és napközi otthon dolgozói kötelesek igénybe venni az ebédet. A kötelező étkeztetésben résztvevők nem az úgynevezett „szociális étkeztetés” keretében részesülnek ellátásban, hanem munkahelyük, illetve foglalkozásuk alapján válnak a szabályozás címzettjeivé. Megállapítható, hogy a kötelező étkeztetésre vonatkozó rendeleti szabályok címzettjei az Ör. alapján nem részesei a személyes gondoskodást nyújtó ellátásoknak. Mindebből következik, hogy az Sztv. 92. § (1) bekezdésében található felhatalmazó rendelkezés nem nyújt jogalapot a képviselő-testületnek arra, hogy közalkalmazottak számára kötelező étkeztetést írjon elő.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy Kömlőd Község Képviselő-testülete törvényi felhatalmazás hiányában írta elő, hogy meghatározott körben kötelező az étkezés igénybevétele. A képviselő-testület közvetlenül az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében sem jogosult ilyen tárgyú szabályozásra, mivel jelen esetben nem helyi közügyről van szó. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az Ör. 3. § (1) bekezdésének „illetve meghatározott körben köteles” szövegrészét és (2) bekezdését megsemmisítette. Az étkezés igénybevétele előíró szabály pusztán annyi jogi kötelezettséget jelentett az érintett személyeknek, hogy a 3. § (5) bekezdésének harmadik francia bekezdésében meghatározott összegű — az étkeztetésre nem kötelezettek 141 forint térítési díjával szemben 129 forint — térítési díjat kellett fizetniük az étkezésért, függetlenül attól, hogy ténylegesen igénybe vették-e a szolgáltatást. Mindezek figyelembevételével az Alkotmánybíróság az (5) bekezdés harmadik francia bekezdését is megsemmisítette. Az Alkotmánybíróság egyúttal felhívja a figyelmet arra, hogy nincs akadálya annak, hogy a képviselő-testület az érintettek egyes, nem önkényesen

kiválasztott csoportjai számára kedvezményes díjakat állapítson meg.

Az Alkotmánybíróság határozatának Magyar Közlönyben való közzététele az Alkotmánybírósról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1056/H/1996/5.

Az Alkotmánybíróság 20/2000. (VI. 16.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet törvényellenességének megállapítása iránt benyújtott indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Budapest Főváros Terézváros Önkormányzatának Képviselő-testülete által az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának feltételeiről alkotott 30/1993. (XII. 27.) számú önkormányzati rendelet 7. § (2) bekezdés *c*) pontja, a 13. § (1) bekezdésének utolsó fordulata, valamint 59. §-a törvényt sértő, ezért azokat megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság az önkormányzati rendelet 13. § (4) bekezdésének megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A fővárosi közigazgatási hivatal vezetője — mivel az önkormányzat törvényességi felhívásával nem értett egyet — a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 99. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján indítvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben Budapest Főváros Terézváros Önkormányzatának Képviselő-testülete által az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának feltételeiről alkotott 30/1993. (XII. 27.)

számú önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) 7. § (2) bekezdés *c*) pontja, a 13. § (1) és (4) bekezdései, valamint 59. § (1)—(3) bekezdései törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezi.

1. Az Ör. 7. § (2) bekezdés *c*) pontja szerint az önkormányzat szociális, jövedelmi és vagyoni helyzet alapján történő bérbeadás esetén nem ad bérbe lakást annak a pályázónak, aki a pályázat benyújtására megállapított határnaptól számítva öt évnél rövidebb idő óta rendelkezik állandó bejelentett lakással, illetve tartózkodási hellyel a fővárosban, és nem lakik öt éve folyamatosan a Terézvárosban.

Indítványozó szerint az Ör.-nek ez a rendelkezése jogellenes. A fővárosi kerületi önkormányzat ugyanis a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 86. § (2) bekezdése alapján csak az Lt. és a fővárosi közgyűlés által az önkormányzati lakás bérbeadásának szociális feltételeit szabályozó rendelet keretei között szabályozhatja a szociális helyzet alapján történő bérbeadás feltételeit.

Sem az Lt., sem az önkormányzati lakás bérbeadásának szociális, jövedelmi és vagyoni feltételeit szabályozó 35/1993. (XI. 15.) Főv. Kgyr. számú rendelet nem határoz meg a bérbeadás feltételéről meghatározott idejű helyben lakást, de e jogszabályok felhatalmazást sem adnak a kerületi önkormányzatnak arra, hogy a rendeletében ilyen feltételt előírjon.

2. Az Ör. 13. § (1) bekezdésének utolsó fordulata szerint a pályázatnak tartalmaznia kell az óvadék megfizetésére vonatkozó vállalást. Amennyiben a pályázat ezt nem tartalmazza úgy a 13. § (4) bekezdése alapján a pályázat érvénytelen.

Az Ör.-nek — a 29/1997. (X. 31.) számú önkormányzati rendelettel megállapított — 59. §-a a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„(1) A határozott időre szóló lakás- és helyiségbérleti szerződés megkötésénél — biztosítékként — óvadékot kell kikötni.

(2) Az óvadék mértéke három havi bérleti díjnak megfelelő összeg.

(3) Az önkormányzatot megillető óvadék befizetését a szerződés megkötésekor igazolni kell.

(4) A bérbeadó az óvadékból a bérlővel szembeni követelését közvetlenül kielégítheti, ha a bérlő a fizetési kötelezettségét írásbeli felhívás ellenére sem teljesíti. Az így felhasznált óvadékot a bérlő köteles 30 napon belül kiegészíteni.

(5) A szerződés megszűnése esetén a fel nem használt óvadék visszajár a bérlőnek.”

Az indítvány ugyan csak az 59. § (1)—(3) bekezdésének alkotmányossági vizsgálatát kéri, az Alkotmánybíróság — mivel az 59. § további két bekezdése is óvadéokra vonatkozó rendelkezést tartalmaz — az eljárást kiterjesztette az 59. § (4)—(5) bekezdésére is.

Indítványozó álláspontja szerint az önkormányzat a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 434. §-ában, az Lt.-ben szabályozott jogalkotó hatáskörén túlterjeszkedve állapította meg az Ör. e rendelkezéseit. Ezért az Ör.-nek az óvadék szabályozását tartalmazó rendelkezései sértik az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében, valamint az Ötv. 16. § (1) bekezdésében foglaltakat.

II.

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az indítvány megalapozott.

1. A fővárosi közgyűlés és a kerületi önkormányzatok képviselő-testülete rendeletalkotási jogkörének terjedelmét és a fővárosi, valamint a kerületi önkormányzati rendeletek egymáshoz való viszonyát az önkormányzati lakások bérbeadásának szabályozásában az Ötv. és az Lt. határozza meg.

Az Ötv. 65/A. § (1)—(2) bekezdése a következő rendelkezést tartalmazza:

„(1) Törvény határozza meg, hogy rendelkezései végrehajtására a közgyűlés, illetve a kerületi képviselő-testület alkothat rendeletet.

(2) A közgyűlés feladatkörében alkotott rendelete végrehajtása érdekében felhatalmazást adhat kerületi képviselő-testületnek rendeletalkotáásra. Az e tárgy körben alkotott kerületi rendelet nem terjeszkedhet túl a fővárosi közgyűlés rendeletében foglalt felhatalmazáson. A kerületi képviselő-testület rendelete nem lehet ellentétes a közgyűlés rendeletével.”

Az önkormányzati bérlakáshoz jutás feltételeinek fővárosi önkormányzati rendeleti szabályozására egyrészt az Ötv. 63/A. § *b*) pontja tartalmaz felhatalmazást, mely szerint a fővárosi önkormányzat:

„*b*) ellátja a lakásgazdálkodással kapcsolatos feladatokat, ennek keretében: elkészíti a lakásépítési és lakásrehabilitációs tervet és összehangolja megvalósítását; meghatározza a lakásépítés támogatásának rendszerét, létrehozza az önkormányzati tulajdonú lakásokra vonatkozó lakbér-övezeteket, dönt a lakbérmegállapítás és a lakásfenntartási támogatás elveiről, szabályozza az önkormányzati lakáshoz jutás és az önkormányzati tulajdonú lakások cseréjének feltételeit;”

Konkrétabb rendeletalkotási felhatalmazást tartalmaz az Lt. 86. §-a, melynek (1) bekezdése szerint a fővárosi közgyűlés rendeletben határozza meg a kerületi önkormányzatok tulajdonában lévő lakások

a) bérbeadása során érvényesítendő szociális, jövedelmi, vagyoni feltételeket;

b) cseréje esetén a hozzájárulás, illetőleg a megtagadás feltételeit.

Az Lt. 86. §-ának (2) bekezdése pedig kimondja, hogy a kerületi önkormányzat e törvény és a fővárosi közgyűlés rendeletének keretei között alkot önkormányzati rendeletet.

E rendelkezések alapján megállapítható, hogy a kerületi önkormányzat rendeletében nem dönthet szabadon a tulajdonában álló lakások szociális helyzet alapján történő bérbeadásának feltételeiről. Csak az Lt. és a Kgyr. keretei között alkothat e tárgyban rendeletet.

Az Lt. az önkormányzati lakás bérbeadásának szociális feltételeit nem szabályozza. 3. §-ának (1) bekezdésében a helyi önkormányzatot hatalmazza fel a szabályozásra:

„3. § (1) A helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra (a továbbiakban: önkormányzati lakás) a tulajdonos önkormányzat — e törvény keretei között alkotott — rende-

letében (a továbbiakban: önkormányzati rendelet) meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni. Az önkormányzati rendeletben meg kell határozni az önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának feltételeit.”

A fővárosban az önkormányzati lakások bérbeadásának szociális, jövedelmi és vagyoni feltételeit a Kgyr. határozza meg. A Kgyr. — a törvényi felhatalmazásának megfelelően — csak azokat a szociális, jövedelmi, vagyoni feltételeket szabályozza, amelyek fennállása esetén a fővárosban önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának helye van.

A kerületi képviselő-testület a tulajdonában álló lakások szociális, jövedelmi, vagyoni helyzet alapján történő bérbeadásának szabályozása során kötve van a Kgyr. előírásaihoz, csak annak keretei között állapíthat meg további szabályokat. Tekintettel arra, hogy a Kgyr. nem állapít meg a bérbeadás feltételeként helybenlakási követelményeket, ilyen feltételek előírására felhatalmazást sem ad, a kerületi képviselő-testület nem jogosult arra, hogy rendeletében az önkormányzati lakások szociális, jövedelmi és vagyoni helyzet alapján történő bérbeadását — a szociális, jövedelmi, vagyoni feltételeken túl — további, a szociális helyzettel összefüggésben nem álló helybenlakási előírásokhoz kösse.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 7. § (2) bekezdésének c) pontja törvénytörő, ezért azt megsemmisítette.

2. Az Alkotmánybíróság több határozatában más települési önkormányzati rendeletek hasonló rendelkezéseinek vizsgálata kapcsán megállapította, hogy „törvényi felhatalmazás hiányában az önkormányzat a bérleti jogviszony létrejöttének feltételeként óvadék megfizetésének kötelezettségét rendeletében jogszerűen nem írhatja elő”. [3/1999. (III. 24.) AB határozat, ABH 1999, 375., 378.; 10/2000. (III. 31.) AB határozat ABK 2000. április, 72., 73.; 11/2000. (III. 31.) ABK 2000. április, 74., 75.]

E megállapításának alátámasztására a határozatok indokolásában az Alkotmánybíróság a következőket fejtette ki:

A helyi önkormányzatok jogalkotási hatáskörének terjedelmét az Alkotmány, illetőleg az Ötv. határozza meg. A képviselő-testület rendeletalkotási jogköréről az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének a) pontja, valamint (2) bekezdése rendelkezik. A 44/A. § (1) bekezdés a) pontja a helyi önkormányzat alapjogai között, a képviselő-testület hatáskörének szabályozza azt, hogy az önkormányzati ügyekben a képviselő-testület önállóan igazgat és szabályoz. A 44/A. § (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a képviselő-testület feladatkörében rendeletet alkot, amely nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal.

Az Ötv. 16. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására alkothat önkormányzati rendeletet.

A lakásbérleti jogviszony törvény által szabályozott társadalmi viszony, ezért a helyi önkormányzat csak a törvény

felhatalmazása alapján rendelkezik a lakásbérletre vonatkozó szabályozási jogkörrel.

A lakásbérleti viszonyok szabályozására a Ptk., illetőleg az Lt. ad jogalkotási felhatalmazást a helyi önkormányzatnak.

A lakásbérleti jogviszonyról a Ptk. 434. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a lakásbérleti jogviszony létrejöttére, a felek jogaira és kötelezettségeire, továbbá a lakásbérlet megszűnésére vonatkozó szabályokat külön törvény tartalmazza. Ugyanezen § (4) bekezdése pedig kimondja, hogy jogszabály — a (2) bekezdésben említett törvény keretei között — a lakásbérlet létrejöttének, megszűnésének, a lakásbérleti jog folytatásának, a lakások elidegenítésének további feltételeit is megállapíthatja.

Arra nézve, hogy a Ptk. alkalmazásában milyen szintű jogszabályokat kell jogszabály alatt érteni a Ptk. 685. § a) pontja szabályozza:

„685. § E törvény alkalmazásában

a) *jogszabály*: a törvény, a kormányrendelet; továbbá a törvény felhatalmazása alapján, annak keretei között az önkormányzati rendelet; a 19. § (1) bekezdésének c) pontja, a 29. § (3) bekezdése, a 200. § (2) bekezdése, a 209/B. § (6) bekezdése, a 231. § (3) bekezdése, a 301. § (4) bekezdése, a 434. § (3)—(4) bekezdése, az 523. § (2) bekezdése és az 528. § (3) bekezdése tekintetében viszont valamennyi jogszabály;”

A Ptk. e rendelkezése alapján az idézett 434. § (4) bekezdésének alkalmazása szempontjából jogszabálynak minősül minden jogszabály, így az önkormányzati rendelet is.

A Ptk. e rendelkezéseit figyelembe véve a lakásbérleti viszonyok szabályozásának joga csak a lakásbérletet szabályozó külön törvény keretei között illeti meg az önkormányzatokat. Ez a külön törvény az Lt., amely 3. §-ának (1) bekezdésében meghatározza, hogy mely, a lakások bérletével kapcsolatos szabályok megállapítására rendelkezik a helyi önkormányzat rendeletalkotási hatáskörrel. Az Lt. e szabálya kimondja, hogy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra a tulajdonos önkormányzat — e törvény keretei között alkotott — rendeletében meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni.

E törvényi előírásokat figyelembe véve a helyi önkormányzat a tulajdonában lévő lakások bérletére vonatkozó szabályozásra rendelkezik felhatalmazással és e szabályozási jogkörét csak az Lt. keretei között gyakorolhatja.

Az Lt. több tárgykörben is szabályozási jogkörrel ruhazza fel a helyi önkormányzatot, de az óvadék szabályozására felhatalmazást nem tartalmaz. Az Lt. 19. §-ának (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy önkormányzati lakás esetén, ahol a törvény a bérbe adó és a bérlő jogai és kötelezettségei vonatkozásában a felek megállapodására utal, annak tartalmát a bérbe adó tekintetében önkormányzati rendelet határozza meg. Mivel az Lt. az óvadék intézményét nem szabályozza, e felhatalmazás alapján sem illeti meg az óvadékfizetési kötelezettség szabályozásának joga az önkormányzatot.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 13. §-ának (1) bekezdése, valamint 59. §-a törvénytörő, ezért azokat megsemmisítette.

3. Az Ör. 13. § (4) bekezdése a következő szabályt tartalmazza:

„(4) Érvénytelen az a pályázat, amely

a) az (1)—(3) bekezdésben megjelölteket nem tartalmazza, illetve nem az előírt nyomtatványon nyújtják be vagy hiányos adatokat tartalmaz;

b) szociális bérletre nem jogosult vagy kizáró feltételek alá eső személytől származik, ha a kiírás szociális bérlet létesítésére szól.”

Az indítványozó e rendelkezés megsemmisítését is kérte. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a 13. § (1) bekezdés utolsó fordulatának megsemmisítésével megszünt az indítványozó által felvetett törvényességi probléma, nevezetesen az, hogy az óvadék vállalásának hiánya érvénytelenné teszi a pályázatot. Ezért a 13. § (4) bekezdésének megsemmisítése a törvényesség helyreállításához nem szükséges, ezért az erre irányuló indítványt elutasította.

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 289/H/1998/3.

Az Alkotmánybíróság 21/2000. (VI. 16.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálatára irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzatának Képviselő-testülete által a Budapest XV. kerületi Önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről alkotott 13/1997. (VI. 4.) számú önkormányzati rendelet 7. § (6) bekezdésének g) pontja, 7. § (12) bekezdése, 8. § (2) bekezdése utolsó francia bekezdésének második fordulata, valamint 9. § (6) bekezdése törvényt sértő, ezért azokat megsemmisíti.

A 8. § (2) bekezdésének utolsó francia bekezdése a következő szöveggel marad hatályban:

„— a pályázati költségek megfizetésére vonatkozó nyilatkozatát.”

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A fővárosi közigazgatási hivatal vezetője — mivel az önkormányzat a törvényességi felhívásával nem értett egyet — a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 99. § (2) bekezdés a) pontja alapján indítvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben Budapest Főváros XV. Kerületi Önkormányzatának Képviselő-testülete által a Budapest XV. kerületi Önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről alkotott 13/1997. (VI. 4.) számú önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) 9. § (6) bekezdése törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezi.

Az indítványozó álláspontja szerint a helyi önkormányzat jogalkotási hatásköre nem terjed ki az óvadékfizetési kötelezettségre vonatkozó szabályok megállapítására. Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az Ör. nemcsak az indítványozó által vitatott rendelkezéseiben állapít meg óvadéokra vonatkozó szabályokat, hanem a 7. § (6) bekezdésének g) pontja, a 7. § (12) bekezdése, 8. § (2) bekezdésének utolsó francia bekezdése is óvadéokra vonatkozó előírásokat tartalmaz, ezért vizsgálatát — a jogbiztonság érdekében — a támadott rendelkezésekkel való szoros összefüggésük miatt kiterjesztette az Ör. e rendelkezéseire is.

Indítványozó álláspontja szerint az önkormányzat a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 434. §-ában, valamint a lakások és helyiségek bérletére, valamint elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvényben (a továbbiakban: Lt.) szabályozott jogalkotó hatáskörén túlterjeszkedve állapította meg az Ör. e rendelkezéseit. Ezért az Ör.-nek az óvadék szabályozását tartalmazó rendelkezései sértik az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében, valamint az Ötv. 16. § (1) bekezdésében foglaltakat.

II.

Az indítvány megalapozott.

Az Ör.-nek az Alkotmánybíróság által vizsgált rendelkezései a következők:

A 7. § (6) bekezdése g) pontja alapján a piaci alapon történő bérbeadás esetén a pályázati kiírásnak tartalmaznia kell az óvadék mértékét.

A 7. § (12) bekezdése kimondja:

„(12) A pályázati kiírásban megjelölt mértékű óvadék a bérlő nem szerződésszerű teljesítésének biztosítására szolgál, amelyből a bérbeadó igényét közvetlenül kielégítheti.

óvadékul pénz, takarékbetétkönyv vagy értékpapír szolgálhat.

Az óvadék visszajár, ha az alapul szolgáló szerződés megszűnt és a bérlő valamennyi szerződéses kötelezettségét teljesítette a bérbeadó felé.”

A 8. § (2) bekezdésének utolsó francia bekezdése úgy rendelkezik, hogy

(2) (A pályázó által benyújtott pályázatnak piaci alapú bérlet esetén tartalmaznia kell, ...)

„— a pályázati költségek, illetve az óvadék megfizetésére vonatkozó nyilatkozatát.”

A 9. § (6) bekezdése szerint:

„(6) Az óvadék, amely a havi bérleti díj legalább ötszörösének és legfeljebb tízszeresének megfelelő összeg, befizetése a kezelőnél a bérleti szerződés megkötésének feltétele.”

Az Alkotmánybíróság több határozatában, más települési önkormányzati rendeletek hasonló rendelkezéseinek vizsgálata kapcsán megállapította, hogy „törvényi felhatalmazás hiányában az önkormányzat a bérleti jogviszony létrejöttének feltételeként óvadék megfizetésének kötelezettségét rendeletében jogszerűen nem írhatja elő”. [3/1999. (III. 24.) AB határozat, ABH 1999, 375., 378.; 10/2000. (III. 31.) AB határozat ABK 2000. április, 72., 73.; 11/2000. (III. 31.) ABK 2000. április, 74., 75.]

E megállapításának alátámasztására a határozatok indokolásában az Alkotmánybíróság a következőket fejtette ki:

A helyi önkormányzatok jogalkotási hatáskörének terjedelmét az Alkotmány, illetőleg az Ötv. határozza meg. A képviselő-testület rendeletalkotási jogköréről az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének a) pontja, valamint (2) bekezdése rendelkezik. A 44/A. § (1) bekezdés a) pontja a helyi önkormányzat alapjogai között, a képviselő-testület hatásköröként szabályozza azt, hogy az önkormányzati ügyekben a képviselő-testület önállóan igazgat és szabályoz. A 44/A. § (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a képviselő-testület feladatkörében rendeletet alkot, amely nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal.

Az Ötv. 16. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására alkothat önkormányzati rendeletet.

A lakásbérleti jogviszony törvény által szabályozott társadalmi viszony, ezért a helyi önkormányzat csak a törvény felhatalmazása alapján rendelkezik a lakásbérletre vonatkozó szabályozási jogkörrel.

A lakásbérleti viszonyok szabályozására a Ptk., illetőleg az Lt. ad jogalkotási felhatalmazást a helyi önkormányzatnak.

A lakásbérleti jogviszonyról a Ptk. 434. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a lakásbérleti jogviszony létrejöttére, a felek jogaira és kötelezettségeire, továbbá a lakásbérlet megszűnésére vonatkozó szabályokat külön törvény tartalmazza. Ugyanezen § (4) bekezdése pedig kimondja, hogy jogszabály — a (2) bekezdésben említett törvény keretei között — a lakásbérlet létrejöttének, megszűnésének,

a lakásbérleti jog folytatásának, a lakások elidegenítésének további feltételeit is megállapíthatja.

Arra nézve, hogy a Ptk. alkalmazásában milyen szintű jogszabályokat kell jogszabály alatt érteni a Ptk. 685. § a) pontja szabályozza:

„685. § E törvény alkalmazásában

a) jogszabály: a törvény, a kormányrendelet; továbbá a törvény felhatalmazása alapján, annak keretei között az önkormányzati rendelet; a 19. § (1) bekezdésének c) pontja, a 29. § (3) bekezdése, a 200. § (2) bekezdése, a 209/B. § (6) bekezdése, a 231. § (3) bekezdése, a 301. § (4) bekezdése, a 434. § (3)—(4) bekezdése, az 523. § (2) bekezdése és az 528. § (3) bekezdése tekintetében viszont valamennyi jogszabály;”

A Ptk. e rendelkezése alapján az idézett 434. § (4) bekezdésének alkalmazása szempontjából jogszabálynak minősül minden jogszabály, így az önkormányzati rendelet is.

A Ptk. e rendelkezéseit figyelembe véve a lakásbérleti viszonyok szabályozásának joga csak a lakásbérletet szabályozó külön törvény keretei között illeti meg az önkormányzatokat. Ez a külön törvény az Lt., amely 3. §-ának (1) bekezdésében meghatározza, hogy mely lakások bérletére vonatkozó szabályok megállapítására rendelkezik a helyi önkormányzat rendeletalkotási hatáskörrel. Az Lt. e szabálya kimondja, hogy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra a tulajdonos önkormányzat — e törvény keretei között alkotott — rendeletében meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni.

E törvényi előírásokat figyelembe véve a helyi önkormányzat a tulajdonában lévő lakások bérletére vonatkozó szabályozásra rendelkezik felhatalmazással és e szabályozási jogkörét csak az Lt. keretei között gyakorolhatja.

Az Lt. több tárgykörben is szabályozási jogkörrel ruházza fel a helyi önkormányzatot, de az óvadék szabályozására felhatalmazást nem tartalmaz. Az Lt. 19. §-ának (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy önkormányzati lakás esetén, ahol a törvény a bérbe adó és a bérlő jogai és kötelezettségei vonatkozásában a felek megállapodására utal, annak tartalmát a bérbe adó tekintetében önkormányzati rendelet határozza meg. Mivel az Lt. az óvadék intézményét nem szabályozza, e felhatalmazás alapján sem illeti meg az óvadékfizetési kötelezettség szabályozásának joga az önkormányzatot.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 7. § (6) bekezdésének g) pontja, 7. § (12) bekezdése, 8. § (2) bekezdésének utolsó francia bekezdésének második fordulata, valamint 9. § (6) bekezdése törvénysértő, ezért e rendelkezéseket megsemmisítette.

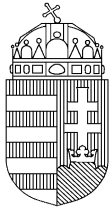
Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 296/H/1998.

A MAGYAR HIVATALOS KÖZLÖNYKIADÓ megjelentette a



TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK HIVATALOSGYŰJTEMÉNYE 1999

című hatkötetes jogszabálygyűjteményt.

A kiadványt az Igazságügyi Minisztérium és a Miniszterelnöki Hivatal a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan név- és tárgymutatóval, kiegészítő jegyzetekkel, valamint változásmutatóval látta el.

A jogszabálygyűjtemény I., II., III., IV., V. és VI. kötetének ára: **67 368 Ft áfával.**

A kötetekre szóló megrendelést a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) kérjük eljuttatni.

Fax: 266-5099 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendeljük a

TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK HIVATALOSGYŰJTEMÉNYE 1999

című hatkötetes kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után 8 napon belül átutaljuk a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára.

Keltezés:.....

.....
cégszerű aláírás

A Miniszterelnöki Hivatal felügyelete alatt működő
Magyar Hivatalos Közlönykiadó
megjelentette a

**MAGYAR KÖZIGAZGATÁSI LEXIKON
2000**

című kiadványt.

A lexikon tartalmazza az állami és az önkormányzati közigazgatási szerveknél foglalkoztatott tisztviselőknek, a közigazgatás oktatását és a közigazgatás-tudomány művelését végző intézmények munkatársainak, továbbá a közigazgatási szakmai és érdekképviselői szervek tisztségviselőinek önként szolgáltatott főbb adatait.

A lexikon a személyi, képzési és foglalkoztatási adatok mellett tartalmazza a közigazgatási szervek címét és a munkahelyi elérhetőségre vonatkozó adatokat is.

A megrendelést postán vagy telefaxon a Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címére kell eljuttatni. (Fax: 338-4746.)

MEGRENDELÉS

Megrendelem a

Magyar Közigazgatási Lexikon 2000

című kiadványt

(ára: 9000 Ft áfával) példányban, és kérem, juttassák el az alábbi címre.

Amegrendelő(cég)neve:.....

Címe(városjrányítószám):.....

Utcaházszám:.....

Ügyintézőneve, telefonszáma:.....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül átutaljuk a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára, vagy postai úton a fenti címre.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

K Ö Z L E M É N Y

A Magyar Közlöny különszámaként megjelent a

**18/1998. (VI. 3.) NM RENDELET
A FERTŐZŐ BETEGSÉGEK ÉS A JÁRVÁNYOK
MEGELŐZÉSE ÉRDEKÉBEN SZÜKSÉGES
JÁRVÁNYÜGYI INTÉZKEDÉSEKRŐL**

című, A/4 formátumú, 104 oldal terjedelmű kiadvány.

A kézirat lezárva: 2000. május 25.

Ára: 476 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük a

**18/1998. (VI. 3.) NM RENDELET
A FERTŐZŐ BETEGSÉGEK ÉS A JÁRVÁNYOK
MEGELŐZÉSE ÉRDEKÉBEN SZÜKSÉGES
JÁRVÁNYÜGYI INTÉZKEDÉSEKRŐL**

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

ELOFIZETÉSIFELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint az üzleti élet híreit. Térítési díj ellenében közzétesszük a Kincstári Vagyon Igazgatóság vagyonértékesítési pályázatait, az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, tb-önkormányzatok, kamarák, helyi önkormányzatok, egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként — akár színes oldalakon is — helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is. Oszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő pontos és rendszerezett formában való közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címén, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357; faszám: 318-6668. 2000. évi éves előfizetési díja: 6384 Ft áfával. Egy példány ára 24 oldalig 140 Ft áfával, utána 8 oldalanként 35 Ft áfával.

A **HIVATALOSÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a kiadó közlönnyboltjában: 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel./fax: 267-2780.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendelem a **HIVATALOSÉRTESÍTŐ** című lapot példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

A megrendelő neve:

címe (város/község, irányítószám):

utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

Előfizetési díj a 2000. évre

fél évre: 3192 Ft áfával

egy évre 6384 Ft áfával

Számlát kérek a befizetéshez

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapok raszóló előfizetésiüket folyamatosan tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2000. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapraszeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetleges módosítás szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezéséket követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levél cím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Fax: 318-6668.)

A 2000. évi lapárak

Magyar Közlöny	42 336 Ft/év	Önkormányzatok Közlönye	2 688 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	8 064 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	13 776 Ft/év
Bellügyi Közlöny	11 088 Ft/év	Pénzügyi Szemle	10 080 Ft/év
Cégek Közlöny	44 688 Ft/év	Ifjúsági és Sport Értesítő	2 016 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	10 752 Ft/év	Statisztikai Közlöny	5 712 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	7 728 Ft/év	Turisztikai Értesítő	5 040 Ft/év
Határozatok Tára	9 744 Ft/év	Úgyészségi Közlöny	3 024 Ft/év
Hivatalos Értesítő	6 384 Ft/év	Vízügyi Értesítő	5 376 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	7 056 Ft/év	Bányászati Közlöny	2 016 Ft/év
Ipari és Kereskedelmi Közlöny	10 416 Ft/év	Magyar Közigazgatás	4 032 Ft/év
Környezetvédelmi Értesítő	6 048 Ft/év	Élet és Tudomány	4 704 Ft/év
Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Értesítő	10 416 Ft/év	Ludové Noviny	1 008 Ft/év
Kulturális Közlöny	8 400 Ft/év	Neue Zeitung	2 016 Ft/év
Külgazdasági Értesítő	8 736 Ft/év	Természet Világa	2 688 Ft/év
Szociális és Munkaügyi Közlöny	7 728 Ft/év	Valóság	3 024 Ft/év
Oktatási Közlöny	10 416 Ft/év		
Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	2 016 Ft/év		

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címen: Budapest VIII., Somogyi B. u. 6., 1394 Bp. 62. Pf. 357. Telefon: 266-9290/234, 235 mellék, fax: 318-6668. Éves előfizetési díja 2016 Ft áfával. A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

CD-JOGÁSZ hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteménye 2000. évi éves előfizetési díjai:

Önálló változat	36 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	72 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	48 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	84 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	60 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft

Egyszeri belépési díj: 12 000 Ft. (Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 1998—2000. évfolyamai jelennek meg CD-én az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a 3 naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a www.mhk.huc címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla, társelnöke: Nyéki József.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában.

Éves előfizetési díj: 42 336 Ft. Egy példány ára: 110 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 55 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

00.1036 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.